

Elon osavuosisiraportti 1.1.–30.6.2020

Suluissa olevat vertailuluvut ovat 30.6.2019 lukuja.

- **Elon sijoitustoiminnan tuotto oli –4,1 prosenttia. Sijoitusten markkina-arvo oli 24,0 miljardia euroa.**
- **Ensimmäisen kvartaalin tuotto oli –9,5 prosenttia.**
- **Toisen kvartaalin tuotto oli 5,9 prosenttia.**
- **Kymmenen vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 5,1 prosenttia.**
- **Vakavaraisuus: vakavaraisuusaste oli 119,4 prosenttia ja vakavaraisuuspääoma oli 1,4-kertainen vakavaraisuusrajaan nähden.**
- **Kokonaistulos oli –1 077,2 miljoonaa euroa.**
- **Hoitokustannussuhde oli 77,6 prosenttia.**

	1.1.–30.6.2020	1.1.–30.6.2019	1.1.–31.12.2019
Vakuutusmaksutulo, milj. e	1 753,6	2 007,5	3 968,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. e	-1 037,8	1 613,9	2 915,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	-4,1 %	7,2 %	13,0 %

	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
Vastuvelka, milj.e	21 346,4	21 109,7	21 876,6
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	4 002,9	4 630,6	5 081,8
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,4	1,5	1,6
Eläkevarat, milj e ²⁾	24 623,6	24 617,2	25 886,0
% vastuvelasta ²⁾	119,4 %	123,2 %	124,4 %
TyEL-palkkasumma, milj e ³⁾	13 759,3	14 294,3	14 326,7
YEL-työtulosumma, milj e ³⁾	1 694,8	1 723,1	1 767,0

¹⁾ Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja)

²⁾ STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuvelka + vakavaraisuuspääoma.

³⁾ Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta

Taloussympäristö ja sijoitusmarkkinoiden kehitys

Koronaviruspandemia aiheutti kovan iskun sekä globaalille että Suomen taloudelle. Pandemia on nyt kestänyt reilut puoli vuotta, ja edelleen tulevaisuutta leimaa suuri epävarmuus talouden toimeliaisuuden elpymisen nopeudesta sekä kotitalouksien ja yritysten luottamuksen palautumisesta. Ennusteiden mukaan globaali BKT supistuu tänä vuonna 3-4 prosenttia, kun edellisvuonna globaali kasvu oli noin 3 prosenttia. Suomen BKT:n ennustetaan putoavan 5-6 prosenttia. Talouskasvun odotetaan käynnistyvän vuoden 2020 toisella puoliskolla, kun liikkumista ja ihmisten kohtaamisia rajoittavia sulkutoimia oletettavasti kevennetään. Uudet tautitapaukset maailmalta kuitenkin indikoivat, ettei taloudellisen toimeliaisuuden normalisoituminen tapahdu nopeasti ja ensi vuoden kasvuennusteisiin liittyy suuri epävarmuus.

Kotalouksien ja yritysten käyttäytyminen on varovaista. Tämän vuoksi kulutus ja investoinnit elpyvät hitaasti, eivätkä taloudet saavuta kriisiä edeltävää BKT:n tasoa lähikvartaalien aikana. Sekä työvoimaa että pääomaa on kriisiin jäljiltä runsaasti vapaana, koska koronakriisi on verottanut yritysten investointi- ja työllistämishaluja. Julkisen vallan rooli on kysynnän tukemisessa ollut keskeistä. Elvytystoimilla pyritään kannattelemaan yrityksiä kriisiin yli säilyttäen mahdollisimman monta työpaikkaa.

Sijoitusmarkkinoiden vahva elpyminen maaliskuun puolivälin jälkeen voi tuntua yllättävältä, kun huomioidaan talouksien pudotuksen mittakaava ja pandemian keston sekä elpymisvauhtiin liittyvä merkittävä epävarmuus. Massiivinen ja yhtäaikainen talouspoliittinen elvytys, erityisesti ennennäkemättömän runsas finanssipoliittinen tuki kysynnälle, on ollut rahapolitiikan toiminnan ohella merkittävässä roolissa palauttamassa sijoittajien luottamusta. Arvopapereiden hintojen heilunta on ollut pandemian aikana merkittävän suurta. Rokotteen tai varman hoitokeinon puuttuessa sijoitusmarkkinoiden heilunta pysynee voimakkaana.

Työeläkejärjestelmä

Koronaepidemia vaikutti vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla monella tapaa työeläkealaan. Alalla nopeasti tehdyillä toimilla parannettiin asiakkaiden edellytyksiä selviytyä kriisistä ja työeläkeyhtiöillä oli mahdollisuus pidentää eläkevakuutusmaksujen maksuaikaa. Myös ammatillisessa kuntoutuksessa olevien osalta erilaisia joustoja mahdollistettiin esimerkiksi tilanteissa, joissa kuntoutuja ei voinut koronatilanteen takia jatkaa opiskelua tai työkokeilua.

Elon yritys- ja yrittäjäasiakkaiden oli mahdollista saada työeläkemaksuihin (YEL- ja TyEL-vakuutukset) viivästyskorotonta maksuaikaa laskuille, joiden eräpäivä oli 20.3.–30.6.2020 välisellä ajalla. Eräpäivän siirtoja tehtiin eniten huhtikuussa.

Työeläkemaksuja alennettiin tilapäisesti työmarkkinakeskusjärjestöjen maaliskuisen sopimuksen mukaisesti. Työnantajien työeläkemaksun tilapäinen alennus 2,6 prosenttiyksikköä otettiin käyttöön toukokuun alusta ja se on voimassa vuoden loppuun. Samalla työeläkeyhtiöiden asiakashyvityksistä pidättäydytään tuota aikaa vastaavasti, mikä tarkoittaa, että hyvitykset tulevat olemaan ensi vuonna noin kolmasosan ennakoidusta tasosta.

Työeläkeyhtiöiden vakavaraisuudet alenivat nopeasti maaliskuussa osakekurssien pudotessa. Finanssivalvonta ilmoitti 13.3. sosiaali- ja terveysministeriölle poikkeuksellisista olosuhteista finanssimarkkinoilla. Ilmoituksen perusteella ministeriö harkitsi lainsäädännöllisiä tai muita toimenpiteitä ja Finanssivalvonta sai asetuksella valtuudet pidentää eläkelaitosten tervehdyttämissuunnitelman määräaikaa kolmeen vuoteen. Poikkeuksellisen tilanteen vuoksi vakavaraisuuden vahvistamiseksi ministeriö vahvisti vanhuuseläkevastuiden täydentämistä määrittävän täydennyskertoimen arvon toiselle ja kolmannelle kvartaalille nollassi.

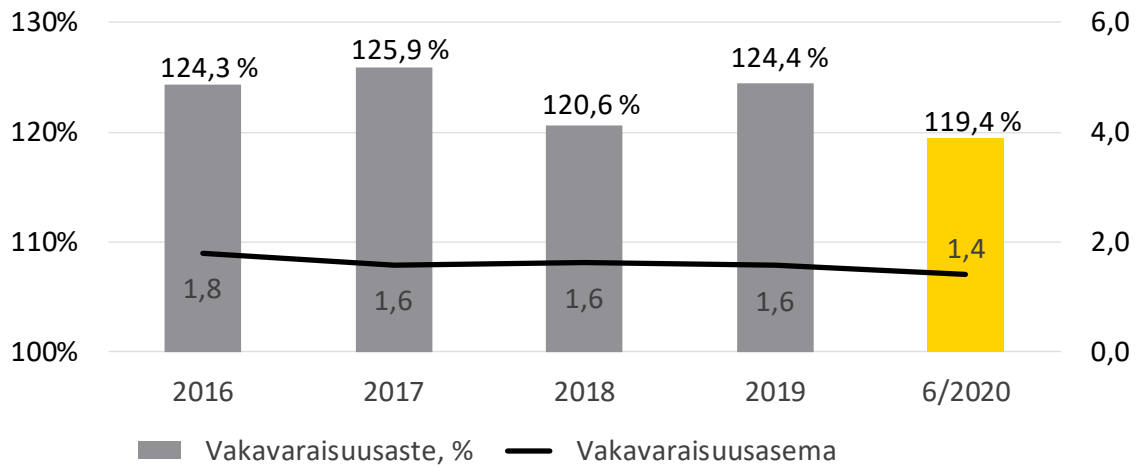
Poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi sosiaali- ja terveysministeriö myös ilmoitti huhtikuun lopussa valmistelleensa hallituksen esitystä eläkelaitosten vakavaraisuuden väliaikaisesta vahvistamisesta siltä varalta, että rahoitusmarkkinoiden tilanne heikkenisi oleellisesti silloisesta tilanteesta. Luonnoksen mukaan vakavaraisuutta vahvistettaisiin väliaikaisesti siten, että eläkejärjestelmän järjestelmätasoisissa puskureissa eli tasausvastuussa ja osaketuottosidonnaisessa lisävakuutusvastuussa olevia varoja luettaisiin määräajan osaksi eläkelaitosten vakavaraisuuspääomia. Lisäksi vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen täydennyskertoimen mukainen osuus jätettäisiin siirtämättä vakavaraisuuspääomasta vanhuuseläkerahastoihin.

Esityksen antamisen aikataulu oli esityksessä avoin eikä edellisessä kappaleessa mainittuja tukitoimia ole toistaiseksi otettu käyttöön. Elo tuki esitettyjä muutoksia, koska ne tukevat työeläkejärjestelmän pitkän aikavälin tavoitteita ja kestävyyttä matalan syntyvyyden, ikääntyvän väestön sekä haasteellisen sijoitusympäristön oloissa.

Tulos ja vakavaraisuus

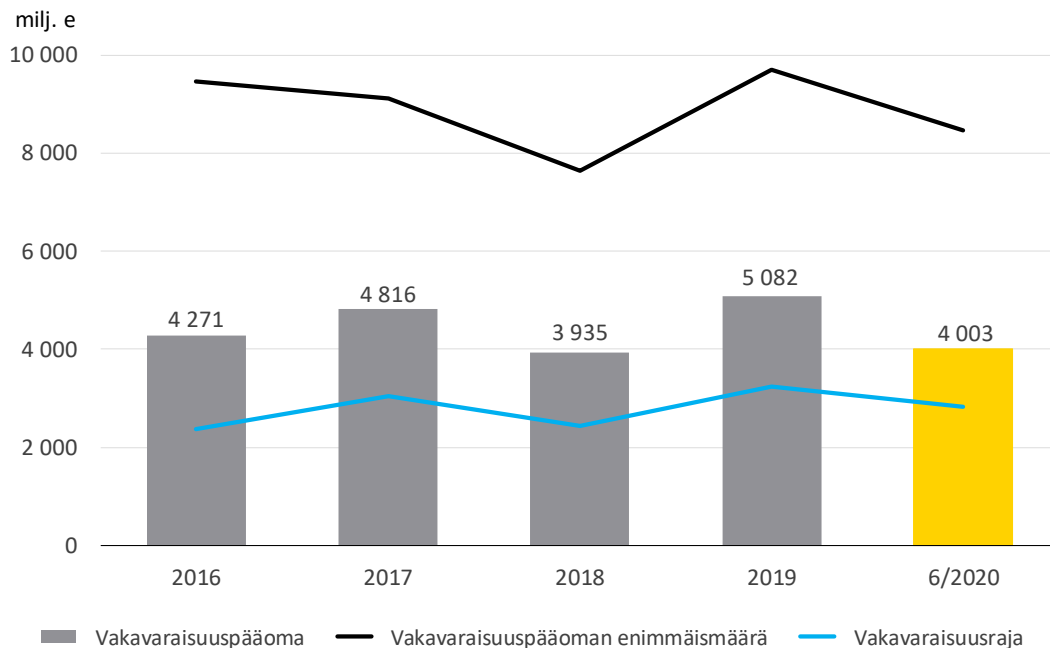
Elon vakavaraisuus oli kesäkuun lopussa hyvällä tasolla. Elon eläkevarat suhteessa vastuuelkaan eli vakavaraisuusaste on ollut hyvällä, vastuiden kattamiseen riittävällä tasolla, koko vuoden. Vakavaraisuusasema heikkeni hetkellisesti maaliskuussa koronakriisin seurauksena.

Vakavaraisuuspääoman määrä aleni vuoden alusta 1 078,9 miljoonaa euroa ja se oli kesäkuun lopussa 4 002,9 (4 630,6) miljoonaa euroa. Eläkevarat suhteessa vastuuelkaan eli vakavaraisuusaste oli 119,4 (123,2) prosenttia. Vakavaraisuuspääoma oli 1,4-kertainen (1,5-kertainen) vakavaraisuusrajaan nähden. Ensimmäisen kvartaalin aikana Elon vakavaraisuusaste heikkeni saman verran kuin alalla keskimäärin. Toisella kvartaalilla Elon vakavaraisuusaste nousi 2,8 prosenttiyksikköä verrattuna 31.3.2020 hetkeen, jolloin se oli 116,6 prosenttia. Vakavaraisuusasema oli toisen kvartaalin päätyttyä 0,2 korkeampi kuin 31.3. hetkellä. Toisella kvartaalilla Elo toimitti Finanssivalvonnalle tervehdyttämissuunnitelman, joka tehtiin Elon vakavaraisuusaseman laskettua 19.3.2020 yhden päivän ajaksi 0,01 alle valvontarajan 1,0. Finanssivalvonta hyväksyi Elon tekemän tervehdyttämissuunnitelman 16.6.2020. Asiasta on luettavissa tarkemmin Elon verkkosivuilla julkaistuja tiedotteita.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoon oli -1 037,8 (1 613,9) miljoonaa euroa. Vastaavalta ajalta laskettu vastuuvälille hyvittävä tuotto oli 32,2 (931,0) miljoonaa euroa, josta osaketuottosidonnaisen vastuuvälän osuus oli -332,5 (536,0) miljoonaa euroa. Näin ollen sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoon oli -1 070,1 (682,9) miljoonaa euroa.

Hoitokustannustulos oli 13,0 (14,9) miljoonaa euroa. Vakuutusliikkeen tulos oli -19,2 (-5,4) miljoonaa euroa ja muu tulos -1,0 (3,9) miljoonaa euroa. Elon yhteenlaskettu käypien arvojen mukainen kokonaistulos oli -1 077,2 (696,3) miljoonaa euroa. Kokonaisliikekulut olivat katsauskaudella 62,8 (69,9) miljoonaa euroa.

Vakavaraisuus	30.6.2020	30.6.2019	31.12.2019
Vakavaraisuusraja, milj. e	2 824,6	3 030,0	3 233,4
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	8 473,8	9 090,1	9 700,2
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	4 002,9	4 630,6	5 081,8
Vakavaraisuusaste, % ¹⁾	119,4	123,2	124,4
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,4	1,5	1,6

¹⁾ Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuvelkaan.

Esitetään kaikki vuodet uudessa esitysmuodossa.

²⁾ Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan

Vakuutustoiminta ja asiakkuudet

Koronapandemia näkyi Elon vakuutuspalveluissa kevään aikana. Yrittäjät tekivät YEL-työtulomuutoksia huomattavasti enemmän kuin normaalisti ja yli 10 prosenttia yrittäjistä siirsi YEL-vakuutusmaksun eräpäivää. Myös TyEL-vakuutusmaksujen eräpäivää siirrettiin moninkertainen määrä tavanomaiseen verrattuna. TyEL-palkkasumma jäi toukokuussa noin 12 prosenttia ja kesäkuussa noin 8 prosenttia pienemmäksi kuin vuonna 2019. Heinäkuussa tilanne oli jo parempi ja palkkasumma jäi enää 1 prosentin edellisvuodesta.

Elon asiakaspalveluun tuli normaalia enemmän yhteydenottoja. Asiakaspalvelu toimi kuitenkin erittäin hyvin koko ajan, eikä ruuhkia päässyt missään vaiheessa syntymään. Puhelinpalvelun NPS oli tammi-kesäkuussa erinomainen 91,1. Tulos kertoo siitä, että onnistuimme palvelemaan asiakkaitamme erittäin laadukkaasti poikkeuksellisesta tilanteesta huolimatta. Asiakkaitamme onkin tullut paljon kiitosta joustavuudesta ja ymmärryksestä.

Jatkoimme loppukevään aikana myös asiakkaidemme aktiivista informointia ja kontaktointia eri kanavissa. Panostimme lisäksi segmenttikohtaisten palvelumallien kehittämiseen luodaksemme asiakkaillemme entistäkin laadukkaamman ja kokonaisvaltaisemman asiakaskokemuksen.

Olemme edelleen kehittäneet Elon vakuutusasioiden verkkopalvelua ja tehneet palveluun asiakkaidemme toivomia uudistuksia. Verkkopalvelun NPS oli tammi-kesäkuussa 52,2. NPS on koko ajan noussut ja nyt saavutettu tulos on kaikkien aikojen korkein. Tämä on osoitus siitä, että olemme pystyneet vastaamaan asiakkaidemme tarpeisiin ja odotuksiin.

Vuoden 2020 toisen siirtokierroksen kokonaisvolyymi oli koronapandemiasta johtuen hieman viime vuoden vastaavaa kierrosta hiljaisempi. Asiakkuuksien määrän kasvu jatkui kuitenkin edelleen suotuisana. Päättyneellä siirtokierroksella TyEL-asiakkuuksien määrän kasvu oli nettomääräisenä 110 työnantaja-asiakasta ja myös maksutulossa siirtokierros oli positiivinen. Yrittäjäasiakkaiden määrä kasvoi siirtokierroksella 263 asiakkaalla. Uusasiakashankinnassa markkinaosuuden kasvu on jatkunut sekä työnantaja- että yrittäjäasiakkaissa. Alkuvuoden hyvät myyntitulokset vahvistavat Elon markkinajohtajuutta YEL-markkinassa.

Kesäkuun lopussa Elon hoidossa oli 47 400 (46 300) työntekijöiden TyEL-vakuutusta ja 82 600 (83 300) yrittäjien YEL-vakuutusta. Elossa vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien kokonaismäärä oli kaikkiaan 465 000 (509 100). Vuonna 2019 TyEL-vakuutettujen laskentatapa muuttui tulorekisterin myötä: TyEL-vakuutetuista lasketaan niiden lukumäärä, joilla on ollut ansioita viimeisen kuukauden aikana, kuitenkin siten, että jokainen tulee lasketuksi vain kerran. Elo on markkinajohtaja YEL-vakuutuksissa ja työnantajayrityksistä joka kolmas vakuuttaa työntekijänsä Elossa.

Eläkepalvelut

Kesäkuun lopussa Elolla oli 241 800 (238 600) eläkkeensaajaa. Eläkkeitä maksettiin vuoden ensimmäisellä puoliskolla yhteensä 1 767,2 (1 697,0) miljoonaa euroa. Elo antoi yhteensä 13 974 (13 265) eläkepääöstä hakemuksesta.

Asiakaspalvelu oli kaudella erinomaisella tasolla huolimatta koronaviruksen tuomasta asiakasyhteydenottojen kasvusta. Vastasimme puheluihin keskimäärin alle puolessa minuutissa ja puhelinpalvelun asiakastytyytyväisyyttä

kuvaava NPS-luku oli 72,7 (70,6). Annoimme eläkepäätökset keskimäärin noin 17 (26) prosenttia muiden työeläkeyhtiöiden keskiarvoa nopeammin.

Alkuvuoden aikana olemme laajentaneet henkilöasiakkaan verkkopalveluja tuomalla uusia palveluja, esimerkiksi lapsen perhe-eläkehakemuksen sekä kuntoutussuunnitelman toimittamisen. Verkkopalvelussa voi nyt hoitaa lähes kaikki omat eläke- ja kuntoutusasiat. Eläke- ja kuntoutusasioiden verkkopalvelun asiakastytyväisyyttä kuvaava NPS-luku onkin kasvanut uudistusten myötä vuoden takaisesta ja on nyt 64,1 (56,5).

Vanhuus- ja perhe-eläkkeissä vahva satsaus automaation kehittämiseen ja proaktiiviseen asiakaspalveluun näkyy erinomaisina tuloksina. Vuoden ensimmäisellä puolikkaalla Elostä annettiin vanhuuseläkepäätökset keskimäärin neljässä päivässä, kun alan keskiarvo oli 12 päivää. Osittain varhennetun vanhuuseläkepäätöksen sai Elostä yhdessä päivässä, kun alan keskiarvo oli neljä päivää. Myös perhe-eläkkeiden osalta Elon käsittelyajat olivat selvästi alaa paremmat. Raportointikaudella vanhuuseläkepäätöksiä tehtiin 3 391 (3 753) kappaletta ja päätöksiä osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä 1 152 (1 198) kappaletta.

Työkyvyttömyyseläkkeissä vuoden 2020 alun satsaus on ollut automaation edelleen kehittämisessä ja laadukkaan ratkaisutoiminnan varmistamisessa uusia menetelmiä hyödyntäen. Kasvu hakemuserissä on tasaantunut, mutta tehokkaasta toiminnastamme johtuen olemme antaneet raportointikaudella 9 prosenttia enemmän työkyvyttömyyseläkepäätöksiä. Uusissa työkyvyttömyyseläkepäätöksissä mielenterveydellisten sairauksien osuus oli kesäkuun lopulla 37,0 prosenttia ja tuki- ja liikuntaelinsairauksien osuus 28,2 prosenttia.

Vuosia jatkunut päätösmäärien kasvu taittui alkuvuonna ja hakemuksesta annettujen kuntoutusoikeuspäätösten määrät ovat tasaantuneet edellisen vuoden tasolle. Työkyvyttömyyseläkkeen yhteydessä annettavat kuntoutusoikeuspäätökset sen sijaan kasvoivat 14 prosentilla. Pyrimme tukemaan asiakkaitamme työelämään paluussa monin keinoin ja tänä vuonna olemmekin keskittyneet erityisesti analytiikan hyödyntämiseen asiakaspalvelun ja kuntoutuksen vaikuttavuuden kehittämisessä.

Sijoitustoiminta

Pitkät riskittömät korot laskivat kehittyneissä maissa vuoden alkupuoliskolla. Yhdysvaltojen valtion 10 vuoden joukkolainan korko painui toisella vuosineljänneksellä kaikkien aikojen matalimmalle tasolle, kun sijoitusmarkkinoilla keskusteltiin negatiivisista keskuspankkikoroista mahdollisena elvytyskeinona koronakriisin aiheuttamaan taantumaa. Vähäriskiset korkotuotot ovat vuoden alkupuoliskon jäljiltä entistä vaatimattomammat, mikä näkyy jo merkittävästi kasvattaneen sijoittajien riskihakuisuutta. Varoja on virrannut sekä riskipitoisiin korkoinstrumentteihin että osakemarkkinoille.

Ensimmäisen neljänneksen arvopaperimarkkinoiden ennätyskellisen rajua laskua seurasi toisella neljänneksellä poikkeuksellisen voimakkaiden elvytystoimenpiteiden myötä riskipitoisten arvopapereiden nopea nousu. Näille markkinoille siirtyi merkittävästi tuottoa hakevaa varallisuutta.

Katsauskaudella positiivisesti tuottivat korkosijoitukset, kiinteistösijoitukset ja muut sijoitukset (hedge-rahastosijoitukset).

Kesäkuun lopussa Elon sijoitusten kymmenen vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 5,1 prosenttia ja vastaava reaalityttö oli 3,9 prosenttia ja viiden vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 3,9 prosenttia ja vastaava reaalityttö 3,3 prosenttia. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli -1 070,1 (682,9) miljoonaa euroa.

Globaalit osakemarkkinat toipuivat alkuvuoden poikkeuksellisen jyrkästä laskusta nopeasti. Osakemarkkinat ovat toimineet läpi kriisin lähes normaalisti ja likviditeetti on pysynyt elvytystoimenpiteiden vuoksi hyvänä. Kaupankäyntikustannukset nousivat merkittävästi väliaikaisesti, mutta ovat palautuneet lähelle normaalia tasoa.

Vuoden toista neljännestä on osakemarkkinoilla kuvannut eriytyminen sekä maantieteellisesti että toimialoittain. Maantieteelliset tuottoerot ovat kasvaneet. Markkinoiden nousu on polarisoitunut ja keskittynyt tiettyihin yhtiöihin ja toimialoihin. Elon osakesalkussa Suomi ja Yhdysvallat ovat tuottaneet parhaiten ja Eurooppa heikiten, mikä kuvaa myös markkinan yleistä kehittymistä. Yhdysvalloissa teknologiayhtiöt ovat tuottaneet hyvin kannattellen markkinaa. Euroopasta vastaavat kasvuyhtiöt puuttuvat, mikä osaltaan selittää Euroopan markkinan heikomman menestyksen.

Näkyvyys yritysten tilanteeseen on katsauskaudella ollut heikko. Yritysten valmius antaa tuloseennusteita paranee, kun yritysten näkyvyys omaan toimintaympäristöön tarkentuu. Osakemarkkinoiden lähitulevaisuuden kehittymisen kannalta keskeistä on talouden kehityksen näkyminen yritysten tuloksissa. Osakesijoitusten tuotto tammi-kesäkuussa oli -9,7 (12,2) prosenttia.

Katsauskauden ensimmäisen neljänneksen lopussa yritysten joukkovelkakirjalainojen lainamarginaalit levenivät merkittävästi sekä korkean että matalan luottoluokituksen yhtiöissä. Markkinoiden elpyminen alkoi maaliskuun lopussa ja jatkui koko toisen vuosineljänneksen. Sijoitusvarallisuutta on virrannut runsaasti velkakirjamarkkinoille ja uusemissioita on ollut runsaasti. Elvytystoimet on pääosin kohdistettu korkean luottoluokituksen yhtiöihin, mutta Yhdysvalloissa on julkistettu tukipaketti myös matalan luottoluokituksen yhtiöille. Elon luottoriskisijoitukset ovat menestyneet suhteellisen hyvin koko pandemian ajan. Elon luottosalkussa suurin paino oli kriisin alussa vähäriskisissä arvopapereissa eikä salkussa ollut pandemian rajoituksista eniten kärsineitä yhtiöitä.

Rahoituksen kysyntä on ollut suurta yritysten pyrkiessä parantamaan omaa maksuvalmiuttaan. Hyvän luottoluokituksen yhtiöt ovat voineet hakea rahoitusta koko katsauskauden ajan, kun taas matalan luottoluokituksen yhtiöt eivät saaneet lainarahoitusta alkuvuonna. Yritykset ovat globaalisti edelleen vaikeassa tilanteessa, mutta tukipaketit vähentävät konkurssiuhkaa. Konkurssit siirtynevät myöhemmäksi yritysten saamien maksujärjestelyjen vuoksi. Korkosijoitusten tuotto tammi-kesäkuussa oli 1,2 (4,0) prosenttia.

Katsauskaudella valtiolainojen kehityksessä on ollut suuria eroja maantieteellisten alueiden välillä. Globaalisti talouskasvu alkoi hidastua jo ennen koronapandemiaa ja kaikissa kehittyneissä länsimaissa korot ovat pääosin laskeneet koko katsauskauden ajan ennätysalhaiselle tasolle. Tilapäinen nousu nähtiin kesäkuun alussa elvytystoimien alettua. Korkokäyrät ovat toisella neljänneksellä jyrkentyneet pitkien korkojen noustessa. Yritysten lisäksi valtiot ovat olleet aktiivisia velkakirjojen liikkeeseenlaskuissa. Velkakirjalainoja on laskettu liikkeelle ennätysmääriä alhaisilla tuottotasoilla.

Koronakriisin myötä kehittyvien maiden valtiolainoihin liittyvät riskit ovat kasvaneet maiden taloustilanteiden heikennyttyä. Kehittyvien maiden velkakirjalainojen osalta markkina on jakautunut kahtia. Hyvin taloutensa hoitaneet valtiot ovat saaneet rahoitusta hyvillä rahoitusehdoilla, mutta markkina on ollut kiinni taloutensa heikommin hoitaneilta kriisiavun varassa olleilta mailta. Kehittyvien maiden paikallisvaluuttamääräiset lainat ovat menestyneet dollarimääräisiä heikommin. Elo vähensi jo ennen koronakriisiä kehittyvien talouksien valtionvelkakirjalainojen määrää salkussaan.

Yhdysvaltain dollari vahvistui selvästi toisen neljänneksen alkupuolella euroa vastaan, mutta neljänneksen loppupuolella tilanne kääntyi ja euro on jälleen vahvistunut. Dollari sekä kehittyvien maiden valuutat ovat keskeisessä roolissa Elon valuuttapositionsa. Kehittyvien maiden osalta valuuttariski on pienentynyt, kun sijoituksia maihin on vähennetty.

Korona-ajasta huolimatta Elon kiinteistösijoituksissa on toteutettu pitkän aikavälin strategiaa. Käynnissä olevat rakennushankkeet ja peruskorjaukset ovat edenneet suunnitellusti. Toimitilojen ja asuntojen käyttöasteet ovat pysyneet hyvällä tasolla. Katsauskauden aikana myytiin pienempiä kiinteistökohteita.

Koronapandemia ja sen hillitsemiseksi annetut suositukset ja rajoitukset ovat tilapäisesti vaikeuttaneet tiettyjen toimitilavuokralaisten liiketoimintaa. Elo on ratkaissut liiketoimintahaasteita yhdessä vuokralaisten kanssa. Tavoitteena on hyvä asiakassuhteiden hoitaminen sekä pidemmän aikavälin kassavirtojen ja tuottojen turvaaminen. Tehdyt toimenpiteet heikentävät vuokratuottoja tilapäisesti tiettyjen tilatyyppeiden osalta. Koronasta johtuvien rajoitusten poistaminen ja siirtyminen normaaliin aikaan antavat luottamusta myös kiinteistömarkkinoiden palautumisesta entiselleen.

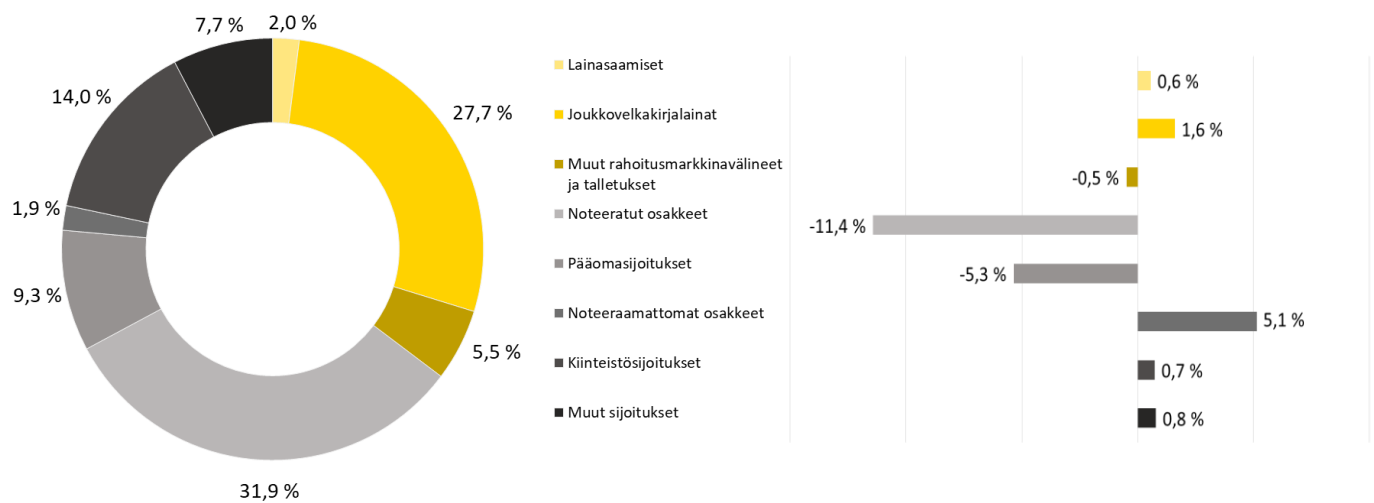
Koronakriisi heikentää kiinteistöjen vuokrakassavirtaa tietyissä tilatyypeissä väliaikaisesti. Mahdolliset pidemmän aikavälin vaikutukset kiinteistömarkkinoihin ovat nähtävissä vasta myöhemmin.

Elon kiinteistösijoitussalkku on hyvin hajautettu eri tilatyyppeihin. Omistukset keskittyvät alueille ja kohteisiin, joilla arvioidaan olevan vakaata käyttäjäkysyntää pitkän aikavälin tarkastelussa. Katsauskauden loppupuolella myös vuokraustoiminta elpyi hyvin, ja kauppakeskusten kävijämäärät ovat palautumassa lähelle normaalia tasoa. Kiinteistösijoitusten tuotto kesäkuun loppuun mennessä oli 0,7 (2,4) prosenttia.

Pääomasijoitusrahastojen kohdeyhtiöiden markkina on elpynyt suhteellisen nopeasti toisella vuosineljänneksellä. Merkittävä osa Elon pääomarahastojen kohdeyrityksistä toimii ohjelmisto- ja terveydenhuoltotoimialoilla, jotka ovat pärjänneet useita toimialoja paremmin koronaepidemian aikana. Koronapandemia on pidentänyt pääomarahastojen varainkeruuprosesseja, mutta rahastojen aktiivisuus on kasvanut kohti katsauskauden toisen vuosineljänneksen loppupuolta.

Kokonaisuutena Elon yritysrahoituksen lainakanta kasvoi katsauskaudella. Yritysrahoituksessa kehitettiin yhdessä asiakkaiden kanssa rahoitusratkaisuja, joiden tavoitteena on parantaa asiakkaiden mahdollisuutta selviytyä kriisistä. Kriisin aikana on tehty aktiivisesti yhteistyötä rahoittajien kesken ja asiakkaille on tarjottu muun muassa lyhennysjoustoja. TyEL-takaisinlainojen kysyntä kasvoi voimakkaasti, mutta toteuma jäi pieneksi hallituksen toimenpiteiden sekä EKP:n pankkien likviditeettiä tukevien tukitoimien myötä.

Elon muut sijoitukset koostuivat pääosin hedge-rahastosijoituksista. Elon hedge-rahastosijoitukset tuottivat toisella kvartaalilla hyvin.

	Perusjakauma		Riskijakauma		Tuotto	Volatiliteetti
	milj. e	%	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset	8 121,6	33,9	8 157,1	34,0	1,2	
Lainasaamiset	487,5	2,0	487,5	2,0	0,6	
Joukkovelkakirjalainat	6 062,5	25,3	6 652,0	27,7	1,6	6,4
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	2 172,2	9,1	2 177,8	9,1	3,6	
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	3 890,3	16,2	4 474,1	18,7	0,4	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset sis. sij. kohdistuvat saamiset ja velat	1 571,6	6,6	1 017,7	4,2	-0,5	
Osakesijoitukset	10 641,4	44,4	10 317,3	43,0	-9,7	
Noteeratut osakkeet	7 967,6	33,2	7 643,5	31,9	-11,4	18,4
Pääomasijoitukset	2 221,9	9,3	2 221,9	9,3	-5,3	
Noteeraamattomat osakkeet	451,9	1,9	451,9	1,9	5,1	
Kiinteistösijoitukset	3 356,9	14,0	3 356,9	14,0	0,7	
Suorat kiinteistösijoitukset	2 393,0	10,0	2 393,0	10,0	2,0	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset	963,9	4,0	963,9	4,0	-2,7	
Muut sijoitukset	1 858,2	7,7	1 841,8	7,7	0,8	
Hedge-rahastosijoitukset	1 858,1	7,7	1 858,1	7,7	1,5	4,9
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	-18,9	-0,1	-	
Muut sijoitukset	0,0	0,0	2,5	0,0	-	
Sijoitukset yhteensä	23 978,0	100,0	23 673,1	98,7	-4,1	7,6
Johdannaisten vaikutus			304,9	1,3		
Yhteensä	23 978,0	100,0	23 978,0	100,0		

Valuuttajohdannaisten tuotto on arvioitu omaisuuslajeille raportointikauden aikana keskimääräisen valuuttamääräisen omaisuuden suhteessa.

Kokonaistuottoprosentti sisältää sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut. Joukkolainojen modifioitu duraatio on 7,4 vuotta. Avoin valuuttapositio on 25,8 % markkina-arvosta.

Henkilöstö

Elon henkilöstömäärä oli vuoden alkupuoliskolla keskimäärin 531 (531) työsuhdetta ja henkilötöyvuosina laskettu henkilötöypanos oli keskimäärin 486 (485). Henkilöstökulut olivat tammi-kesäkuussa 20,4 (20,2) miljoonaa euroa.

Koronapandemiasta johtuneet nopealla aikataululla tehdyt poikkeusjärjestelyt elolaisten työssä saatiin järjestettyä sujuvasti ja etätöön organisointi sujui ongelmitta. Huhtikuun alussa tehdyn henkilöstökyselyn pohjalta voidaan myös todeta henkilöstön etätökokemuksen olevan positiivinen.

Etätöihin siirtymisessä on neljän kuukauden kokemuksen jälkeen nähtävissä positiivisia puolia, kuten esimerkiksi uusien työtapojen käyttöönotto ja yleisten sairauspoissaolojen määrän vähentyminen. Huolellisesti laaditut hygieniakäytännöt ja toimintatavat mahdollistavat myös turvallisen toimistolle palaamisen. Lähityöskentelyn mahdollistaminen, vaikka rajoitetustikin, on tärkeä asia työyhteisöjen yhteisöllisyyden ja luovuuden ylläpitämiseksi.

Hallinto

Elon hallitus valitsi kokouksessaan 20.1.2020 hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat vuodelle 2020. Hallituksen puheenjohtajana on jatkanut Aava Terveyspalvelut Oy:n toimitusjohtaja **Antti Aho**.

Elon hallituksen ensimmäisenä varapuheenjohtajana jatkoi 31.3. asti Palvelualojen ammattiliiton Executive Advisor **Ann Selin**, jolloin hänen jäsenyytensä hallituksessa päättyi. Hallituksen ensimmäisenä varapuheenjohtajana on 1.4.2020 alkaen toiminut Akavan puheenjohtaja **Sture Fjäder**. Toisena varapuheenjohtajana on jatkanut SOK:n henkilöstöjohtaja **Susa Nikula**. Hallituksen jäseneksi Ann Selinin tilalle tämän jäljellä olevaksi toimikaudeksi 31.12.2022 saakka valittiin 13.5.2020 puheenjohtaja **Annika Rönni-Sällinen** (Palvelualojen ammattiliitto Pam ry.). Fjäderin ja Rönni-Sällisen kohdalla on noudatettu karenssiaikaa hallitustyöskentelyn aloittamisessa heidän siirryttyä Elon hallituksen jäseneksi toisen työeläkevakuutusyhtiön hallituksesta. Hallituksen varsinainen jäsen Accountor Holding Oy:n COO ja Deputy CEO **Niklas Sonkin** erosi hallituksesta 30.4.2020. Hallituksen varsinaisena jäsenenä Sonkinin tilalla on toiminut hallituksen varajäsen Scandic Hotels Oy:n toimitusjohtaja **Aki Käyhkö**.

Hallituksen apuna sen tehtävien hoidossa ovat nimitys- ja palkitsemisvaliokunta sekä tarkastusvaliokunta. Hallituksen puheenjohtajisto muodostaa nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan, ja sen puheenjohtajana toimii hallituksen puheenjohtaja. Tarkastusvaliokunnan jäseninä ovat jatkaneet **Jari Karlson** (pj.) ja **Marjo Matikainen-Kallström**. Niklas Sonkinin jäsenyys tarkastusvaliokunnassa päättyi 30.4.2020. Hänen tilalleen tarkastusvaliokunnan jäseneksi valittiin 7.5.2020 **Penna Urrila**.

Elon hallituksessa on 12 varsinaista jäsentä ja neljä varajäsentä.

Vastuullisuus

Vastuullisuus sisältyy Elon perustehtävään ja toiminta-ajatuksemme on ”Vastuullisesti asiakkaan eläkeasialla”. Koronasta johtuvassa poikkeustilanteessa perustehtävän sujuva toimeenpano ja aktiivinen asiakastyö korostuivat. Panostimme erityisesti asiakkaiden informointiin poikkeustilanteen aiheuttamista muutoksista muun muassa lisäämällä asiakasviestintää eri kanavissa ja kohdentamalla resursseja asiakaspalveluun.

Myös oman henkilöstön hyvinvointiin on poikkeustilanteessa kiinnitetty erityistä huomiota muun muassa järjestämällä verkkokoulutuksia henkisestä hyvinvoinnista ja lisäämällä ohjeistusta etätöön ergonomiaan. Kaudella muun muassa perustettiin intranettiin Etänä Elossa -osio ja henkilöstölle tehtiin kysely hyvinvoinnista ja johtamisesta.

Nykyisessä poikkeustilanteessa Elo on pyrkinyt eläkeyhtiönä myös sijoitustoiminnan osalta kantamaan yhteiskuntavastuutamme monin eri tavoin. Kiinteistöjemme vuokralaisten osalta olemme pyrkineet löytämään ratkaisuja, joiden avulla pystyisimme sekä säilyttämään vuokralaisten liiketoiminnan jatkuvuuden että varmistamaan kiinteistöjemme turvallisen käytön ja pitkän aikajänteen sijoitustavoitteiden saavuttamisen. Yritysrahoituksen puolella olemme yhdessä asiakkaiden kanssa pyrkineet löytämään ratkaisuja, joilla heidän liiketoimintansa jatkuvuus saataisiin turvattua ja joiden avulla voimme tukea heitä käsillä olevan kriisin yli.

Lähiajan näkymät: epävarmuus leimaa pitkään sekä talousnäkyä että sijoitusmarkkinoita

Suomessa sekä kulutus että investoinnit supistuvat kaikkien ennusteiden mukaan tänä vuonna eikä ulkomaan kaupasta saada kasvua. Suomessa talouden pohjatosketus on mahdollisesti koettu jo huhtikuussa, jolloin

koronan rajoitustoimet olivat tiukimmillaan. Tiedot vuoden toiselta neljännekseltä kertovat Suomen kokonaistuotannon supistuneen pelättyä vähemmän. Kesän alussa nähtiin enteitä, että talouskasvu käynnistyisi myös Suomessa, kun elämä pikkuhiljaa normalisoitui.

Uusi huoli on koronapandemian toinen aalto, joka pahimmillaan voi hyydyttää kysynnän sekä kotimaassa että keskeisillä vientimarkkinoillamme. Tärkeimmillä vientimarkkinoillamme on näkynyt merkkejä toipumisesta ja jos koronatilanne jää kevättä maltillisemmaksi on Suomessa myös mahdollisuus positiiviselle kasvuyllätykselle. Suomen talouskasvun ennustaminen on äärimmäisen haastavaa loppuvuoden ja ensi vuoden osalta. Ilman rokotetta tai varmaa hoitokeinoa tautiin kuluttajat ja yritykset pysyvät todennäköisesti varovaisina kulutus- ja investointipäätöksissään. Tämän vuoksi koronan jäljet saattavat näkyä taloudessa vielä pitkään pitäen työttömyyden lähivuosina kriisiä edeltävää tasoa korkeampana.

Koronan aiheuttaman taantumun ja elvytystoimien takia julkisen talouden tasapaino heikentyy dramaattisesti. Suomessa valtionvarainministeriö ennustaa julkisen talouden alijäämän kasvavan tänä vuonna yli 8 prosenttiin ja velan noin 71 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Velkasuhde jatkaa nopeaa kasvuaan pandemian laannuttuakin. Tämä on haaste Suomelle, jonka väestö ikääntyy ja huoltosuhde heikkenee voimakkaasti seuraavan vuosikymmenen aikana.

Talouden ja sijoitusmarkkinoiden kehitys ovat jo pitkään eriytyneet. Sijoitusmarkkinoiden pitkän aikavälin kehittymisen kannalta on olennaista, voiko eriytyminen jatkua pitkään. Tuottavien vaihtoehtojen puute tukee osakemarkkinoiden kehitystä alhaisen korkotason ympäristössä. Elvytystoimet kannattelevat yrityksiä, mutta markkinan epävarmuutta pienentäisi huomattavasti koronarokote.

Sijoitusmarkkinoita leimannee pandemian jälkekin tuottohakuisuus, kun korkotasot pysyvät rahapolitiikan elvytyslinjan jatkumisen takia hyvin matalina. Tuottonäkymät ovat riippuvaisia siitä, miten hyvin koronatilanne saadaan keskeisissä talouksissa hallintaan. Yhdysvaltojen presidentinvaalit ovat todennäköisesti syksyn tärkein tapahtuma ja ne ottavat paikkansa sijoitusmarkkinoiden keskeisenä ajurina.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

	Perusjakauma						Riskijakauma ⁸⁾					
	30.6.2020		30.6.2019		31.12.2019		30.6.2020		30.6.2019		31.12.2019	
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	% ¹⁰⁾	milj. e	% ¹⁰⁾	milj. e	% ¹⁰⁾
Korkosijoitukset	8 121,6	33,9	7 984,5	33,6	8 697,5	34,3	8 157,1	34,0	8 502,5	35,7	10 472,0	41,3
Lainasaamiset ¹⁾	487,5	2,0	562,9	2,4	456,0	1,8	487,5	2,0	562,9	2,4	456,0	1,8
Joukkolainat	6 062,5	25,3	6 681,0	28,1	6 948,2	27,4	6 652,0	27,7	6 541,4	27,5	7 050,4	27,8
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ¹⁾²⁾												
sis. sij. kohdistuvat saamiset ja velat	1 571,6	6,6	740,6	3,1	1 293,3	5,1	1 017,7	4,2	1 398,2	5,9	2 965,7	11,7
Osakesijoitukset	10 641,4	44,4	10 672,1	44,9	11 745,5	46,4	10 317,3	43,0	10 917,2	45,9	11 770,0	46,5
Noteeratut osakkeet ³⁾	7 967,6	33,2	8 337,2	35,0	9 186,9	36,3	7 643,5	31,9	8 582,3	36,1	9 211,4	36,4
Pääomasijoitukset ⁴⁾	2 221,9	9,3	1 938,1	8,1	2 112,2	8,3	2 221,9	9,3	1 938,1	8,1	2 112,2	8,3
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	451,9	1,9	396,7	1,7	446,4	1,8	451,9	1,9	396,7	1,7	446,4	1,8
Kiinteistösijoitukset	3 356,9	14,0	3 260,6	13,7	3 097,2	12,2	3 356,9	14,0	3 260,6	13,7	3 097,2	12,2
Suorat kiinteistösijoitukset	2 393,0	10,0	2 519,5	10,6	2 405,9	9,5	2 393,0	10,0	2 519,5	10,6	2 405,9	9,5
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset	963,9	4,0	741,1	3,1	691,3	2,7	963,9	4,0	741,1	3,1	691,3	2,7
Muut sijoitukset	1 858,2	7,7	1 873,4	7,9	1 793,5	7,1	1 841,8	7,7	1 853,5	7,8	1 812,1	7,2
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	1 858,1	7,7	1 819,8	7,6	1 793,4	7,1	1 858,1	7,7	1 819,8	7,6	1 793,4	7,1
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-18,9	-0,1	-21,4	-0,1	18,6	0,1
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	53,6	0,2	0,1	0,0	2,5	0,0	55,1	0,2	0,1	0,0
Sijoitukset yhteensä	23 978,0	100,0	23 790,5	100,0	25 333,8	100,0	23 673,1	98,7	24 533,7	103,1	27 151,4	107,2
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							304,9	1,3	-743,3	-3,1	-1 817,6	-7,2
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	23 978,0	100,0	23 790,5	100,0	25 333,8	100,0	23 978,0	100,0	23 790,5	100,0	25 333,8	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio 7,4

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Luokitelluutoksen vuoksi joukkovelkakirjalainojen ja pääomasijoitusten vertailukaudet ovat muuttuneet.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin, milj. e ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾ milj. e	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	1.1.–30.6.2020	1.1.–30.6.2020	1.1.–30.6.2020	1.1.–30.6.2019	1.1.–31.12.2019
Korkosijoitukset	98,1	8 085,9	1,2	4,0	6,2
Lainasaamiset ¹⁾	2,7	476,3	0,6	1,3	2,7
Joukkovelkakirjalainat	101,7	6 309,1	1,6	5,3	8,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	-6,3	1 300,5	-0,5	-1,8	-1,9
Osakesijoitukset	-1 163,3	12 020,6	-9,7	12,2	21,9
Noteeratut osakkeet ³⁾	-1 064,7	9 317,8	-11,4	14,7	25,2
Pääomasijoitukset ⁴⁾	-121,0	2 265,6	-5,3	4,2	9,8
Noteeraamattomat osakesijoitukset ⁵⁾	22,5	437,1	5,1	4,7	19,3
Kiinteistösijoitukset	24,3	3 267,5	0,7	2,4	9,1
Suorat kiinteistösijoitukset	48,4	2 369,9	2,0	2,1	10,2
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset	-24,1	897,6	-2,7	3,4	5,5
Muut sijoitukset	14,8	1 853,6	0,8	5,0	5,6
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	28,4	1 845,4	1,5	5,0	5,5
Hyödykesijoitukset	-1,5	-0,3	-	-	-
Muut sijoitukset ⁷⁾	-12,1	8,5	-	-	-
Sijoitukset yhteensä	-1 026,0	25 227,5	-4,1	7,2	13,1
Sijoitustoiminnan kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-11,8		0,0	-0,1	-0,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-1 037,8	25 227,5	-4,1	7,2	13,0

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma=Markkina-arvo raportointikauden alussa+päivittäin/kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Luokittelumuutoksen vuoksi joukkovelkakirjalainojen ja pääomasijoitusten vertailukaudet ovat muuttuneet.